

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
הרה"ח אריה
ב"ר מרדכי ז"ל
הערשקאוויטש ז"ל
נלב"ע כ"ו אדר
תנצב"ה

פר' תזריע (החודש) תשפ"ב

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אברק"ק סאסרעגען זי"ע

בס"ד, גליון מס' 6

פר' תזריע

התורה ניתנה לישראל מפני המצוות שיש בעיני העולם הזה הגשמיים

אֲשֶׁה פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וּגּוֹי

(ויקרא י"ב ב')

אולי גם הם יתעלו במדרגת הקדושה. השיב להם הקב"ה, כי אם לא תינתן התורה לאדם, כל הבריאה כולה אין לה תכלית.

נמצא שמה שקבלנו את התורה היא כי לולי מצוות התורה בענינים הגשמיים אין טעם לבריאת כל העולם, כגון אם אין מצוות כשרות המאכלים, כל המאכלים למה נבראו, וכן כל המצוות.

וזהו הענין שתורת האדם נתפרשה רק אחר "תורת בהמה חי' ועוף", היינו שהתורה ניתנה לאדם ולא למלאכים מפני "תורת בהמה חי' ועוף" היינו המצוות שיש בעיני עולם הזה הגשמיים. ורק לאדם יש שייכות באכילה ושתי' ושאר ענינים גשמיים ויכול לבחור לקיים מצוות התורה, לכן ניתנה לו התורה. (ח"א עמ' שכ"ג)

פי' רש"י (כשם המדרש) אמר ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חי' ועוף.

ויש לדקדק, מהו הענין שהקדים תורת בהמה חי' ועוף לתורת האדם, הרי גם "תורת בהמה חי' ועוף" היא "תורת האדם" שניתנה לאדם לקיימה, וכל התורה היא הדרכה ומצוות לאדם.

ונראה לפרש, דהנה אמרו חז"ל (שבת פ"ח ע"ב) כשעלה משה למרום לקבל את התורה, נתקנאו בו המלאכים איך הגיע למדרגה גבוה כל כך שילוד אשה הנחות יגיע למעלה יותר מהם הרוחניים, ואמר להם הקב"ה שזה על ידי התורה. בקשו המלאכים שיתן להם את התורה,

לפר' החודש

ישראל אינם תחת המזל אלא לפי מעשיהם העם עולים

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשִׁים וְרֵאשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לְכֶם וּגּוֹי

(שמות י"ב ב')

דהנה השי"ת יכל להוציא את בני ישראל ממצרים בלא כל האותות והמופתים, אלא שצוה את משה לעשות את כל האותות והמופתים ביציאת מצרים, מאהבת השי"ת אותנו לפקוח את עיני כל ישראל שידעו שהוא ברא את העולם, כי רק מי שבראו יש לאל ידו לשדד המערכות לשים מים לדם וים ליבשה. ובזה שהוא משדד את מערכות הטבע עבור בני ישראל, מוכח כי כל הטבע והבריאה נברא בעבורם ובעבור התורה שיקיימו.

וזה הרמז שישראל מונים ללבנה שגדלה ומתקטנת, כל ישראל עולים וחי' יורדים, הכל לפי מעשיהם ולא תחת המזל משאין כן הגוים מונים לחמה שאינה משתנית כי הם תחת המזל.

וזה הרמז "החדש הזה לכם" היינו מאורעות החודש הזה, בריאת העולם ויציאת מצרים שהיו בחודש ניסן הזה, הם לכם רא' ולימוד ש"ראשון" היינו השי"ת שהוא ראשון לכל הראשונים, "הוא לכם" משגיח ולא הניחכם תחת המזל. (ח"א עמ' של"ג וע"ע בעמ' ג')

ובמדרש (ילקוט שמעוני רמז קפ"ח) מה תלמוד לומר לכם, לכם ולא לגוים וכו' שהגוים מונין לחמה וישראל ללבנה.

יש לדקדק למה כפל תיבת "לכם", החודש הזה "לכם" וגוי' ראשון הוא "לכם", ולכאורה יש כאן כפל לשון מיותר.

ונראה לפרש, דהנה אמרו חז"ל (שבת קנ"ו ע"א) "אין מזל לישראל", שבני ישראל אינם תחת המזל אלא מושגחים מן השמים על ידי הקב"ה בעצמו, וכדפירשו המפרשים (רבינו ציין לדברי הרמב"ן, ומצאתי כע"ז בדברי האבן עזרא עיי"ש) על הפסוק (דברים ד' י"ט-כ') "וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים וגוי' אשר חלק ד' אלקיך אתם לכל העמים תחת כל השמים. ואתכם לקח ד' וגוי'", שלכל האומות יש כוכב ומזל אבל את בני ישראל לקח ד' להיות תחת השגחתו.

והטעם לזה, כי כל העולם נברא עבור בני ישראל כמאמר חז"ל (הו"ד פפי' רש"י בראשית א' א') "בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית". ואת זה ראינו ביציאת מצרים,

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש היולאים ח"א עמ' ז')

”שלושים יום קודם החג”

בפסח כל אחד יזכה למדרגה גבוהה בבטחון בד'

ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף וגו'

(שמות י"ג י"ח)

והנה התוס' בפסחים (שם ד"ה ואפילו עני) מבארים דסלקא דעתך דהסיבת עני לא חשיבא הסיבה דאין לו על מה להסב ואין זה דרך חירות, קמ"ל שאפי' עני לא יאכל עד שיסב.

ולדרכינו אפשר שרמז בדברי המשנה 'אפילו עני בישראל' שמרמז על העני בדעת (עפ"י כתובות ס"ח ע"א), ש'אין לו על מה להסב' כלומר שעדיין אינו במדרגת האמונה שיש לנו על מי להשען על אבינו שבשמים, ביום טוב הקדוש של פסח, אפילו העני הזה לא יאכל עד שיסב, כמו שהסב השי"ת את "העם" הלא הם העניים בדעת, שגם הם יהיו במדרגת האמונה. (ח"א עמ' קע"ב)

איתא במדרש (שמות רבה כ' י"ח) "מכאן אמרו רבותינו (פסחים צ"ט ע"ב) אפי' עני שבישראל לא יאכל עד שיסב".

ונראה לפרש, דהנה השי"ת הי' יכול להכניסו מיד לארץ ישראל, אך מפני שהעם עדיין לא הי' בדרגה שלימה באמונה, כי עדיין הי' חסר להם עדיין את ענין קריעת ים סוף וההליכה במדבר מקום נחש ושרף באכלם לחם מן השמים ומים מן הבאר עד שהגיעו לדרגה הגבוהה של אמונה שיכלו להכנס לארץ ישראל. ולכן "ויסב אלקים את העם", "העם" מרמז על המדרגה הפחותה, אותם הסב עד שגם הם הגיעו למדרגת האמונה השלימה בד' (וראה עוד במכילתא כאן י"ג י"ז).

”יומן מסע” (א)

לרומניה סלובקיה הונגריה, שהתקיים לקראת יומא דהילולא קדישא של רבינו הגה"ק זצ"ל זי"ע נכתב ע"י הר"ר יצחק מנחם פולק הי"ו

יום ג' כ"ח אדר א' תשפ"ב

יצאנו מנתב"ג בטיסת "ריינאייר", המראה בשעה 21:05. נחיתה בבודפשט בשעה 23:45 בלילה. ב"ה עברה עלינו טיסה נעימה בחברת המשפחה. בשעה 03:50 לפנות בוקר, לאחר מנוחה קלה בשדה התעופה והחתמת דרכונים (עבר ללא בעיות), יצאנו לנסיעה באוטובוס נעים ומרווח פשוט וטוב (באמצעות ר' שלמה קורץ), היו 2 נהגים מהונגריה דוברי אנגלית (לפי החוק האירופאי כל נהג מוגבל ל-9 שעות נהיגה ביממה). נסענו לסלובקיה. קיבלנו חוברת מדהימה עם ד"ת וסקירה על בעל ההילולא שנערכה ברוב פאר והדר ע"י ר' ברוך רוזנברג.

יום ד' כ"ט אדר א' תשפ"ב

בשעה 6:30 הגענו לסארדיעל בסלובקיה, לציונו הקדוש של הגה"ק ר' יהודא אסאד זי"ע. זכינו לדברי הכנה רבתי מפי ר' אברהם אליעזר ואחיו ר' הילל מרדכי הוס ור' אהרן פולק. הערנו את הגוי השומר שפתח לנו את שער ביה"ח (ביקש 4 אירו לאדם התפשר על פחות מ-2 דולר לאדם). התפללנו תפילה נרגשת "ברן יחד כוכבי בוקר", והכנה בניגון "הייליגער באשעפער דו האסט גיבעטן דאווענען" לקראת תפילת שחרית.

בשעה 7:25 יצאנו לכיוון ברטיסלבה (פרשבורג) לציון הקדוש של ההייליגער חתם סופר זי"ע רבו המובהק של זקננו בעל ההילולא הגה"ק ר' הילל מסאסרעגען זי"ע.

בשעה 8:05 הגענו בסיעתא דשמיא. השומר היהודי המתין לנו (לאחר תיאום מראש על \$5 לאדם + 20\$ על פתיחה לפני השעות הקבועות) שם ירדנו למערת הציון הק'. איי איי מי יוכל לתאר את הניגוני קודש מיד עם הגיענו, התפילה המרוממת "ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל", לימוד מהספר הק', הדלקת נרות, אמרית פרקי תהילים. תפילת שחרית התפללנו בביהמ"ד הצמוד. עבר לפני התיבה ר' חיים מאיר חרל"פ שבקולו המעורר ועם הנוסח הידוע, עורר את הלבבות.

מיד לאחמ"כ עלינו לביה"ח לציון ה"כתב סופר" וה"שבט סופר" ועוד, משם סרנו ל"הכנסת אורחים" של הקהילה המקומית. קיבל אותנו יהודי טוב עם שתיה ומזונות ברחבות, בירכנו טעמנו קיבלנו צידה לדרך. משם נסענו לבית חב"ד המקומי (בנין יפה ומרשים), שם קיבל אותנו השליח המקומי בחמימות, באולם הצמוד לביהמ"ד כובדנו במטעמים ומעדנים לפת שחרית כיד ד' הטובה עליו. "סעדנו ואושעה", זימרנו קצת מניגוני חב"ד ועוד. הי' זה רגע מיוחד כשהשליח סיפר שנמצא שם מזה 30 שנה והשליחים תמיד חזקים, אבל בחודש האחרון אף אחד לא ביקר שם (קורונה, מלחמת אוקראינה), וממש בדמעות אמר "נתתם לי היום חיים חדשים בכמה דקות", התרגשנו מאוד וישבנו יחד עוד זמן מה ובשירה ורקידה. (המשך יבוא בעז"ה)

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים

נא לשלוח בקשה לכתובת: Kodesh.Hillim@gmail.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.